

Jak nám moderní technologie změnil život

Jindřich Rosendorf

Také vždycky přemýšlíte jak začít? Nic mě nenapadá, a tak si říkám, že bude nejlepší jít rovnou za babi a zeptat se: „Jak ti moderní technologie změnil život?“

„Myslíš počítače a internet?“ nenechá mě skoro ani dořít otázku. Mám první překvapivé zjištění: jakmile se řekne „moderní technologie“, většina dříve narozených si nepředstaví pračku, žehličku televize, ale právě ono písíčko, noťas či komp – jak je libo.

„Ne, myslím pračku,“ nedám se svést od zamýšleného tématu. A babi se rozhovoří. O tom, jak za jejích mladých let (přestože tvrdí, že je stále duchem mladá) prali doma prádlo na valše a jak si ze svojí babičky dělala legraci, protože bydleli na Valše a babička prala prádlo na valše na Valše. Pak se přestěhovali do paneláku. I to byl technologický pokrok. Tekla tam teplá voda, i když jen třikrát týdně, a pralo se v prádelně. Nejprve se muselo zatopit pod kotlem, prádlo se vyvařilo, pak se ... a už si ani nemůže vzpomenout jak se to nazývalo – prádlo? No prostě, prádlem se prádlo přendalo do kádí, tam se vymáchalo a v sedmdesátých letech už se přendalo do ždímačky. „A tvoje maminka se moc ráda cachtala v horké vodě z vypraného prádla,“ usmívá se. „A od kdy máš pračku?“ Zamyslí se. „Tu jsme kupovali až někdy před revolucí. Ještěže mi na ni sousedka vystála frontu, protože tehdy přivezli jen deset kusů a čekalo se na ni i přes noc.“ Dříve bylo praní prádla záležitostí celého dne a dnes? Stačí vybrat program: Do skříně? Na sebe? Jak je libo. Stačí nandat do pračky zapnout a za dvě hodiny můžeme odejít v čistém. „A víš, že si už nedovedu představit, že bych prala třeba ložní prádlo v ruce? A kam bych ho dala sušit, když už nejsou sušárny?“ poznamená. Pak se usměje. Vypraví se jí totiž hned několik veselých příhod. Třeba ta, jak se učila zapalovat v kotli a když vyškrtala téměř všechny sirky a zbyla poslední jedna, přemýšlela, jak zachovat oheň, kdyby ani další pokus nevyšel. Udělala proto v panelákové prádelně malý táborák a dřívka pak použila i na podpálení kotle. Jinak by totiž mokré prádlo musela nechat do pondělí, protože o víkendu kopit sirky nešlo. A pazourkem, jako její babička, už oheň rozdělat neuměla.

Do debaty se vloží táta, někdejší redaktor Svobodného slova. „V redakci jsem měl ještě starou remingtonku a to bys koukal, jak krásně klapala,“ zasní se. Bylo zapotřebí si text dobře promyslet, protože při chybách se musel psát celý text znovu. Žádné delete nebylo. Prostě vytáhnout papír, hodit do koše a celé znovu. Pak zvedl telefon a volal telefonní ústřednu, aby jej spojili s Prahou. Po spojení nadiktoval stenografce text, který šel následně k vysázení. Zprávy z ČTK chodily do budovy Melantrichu potrubní poštou. Zahrkalo to a za chvíli vypadla rulička papíru s „fleškou“. Fleškou? Divím, se, k čemu jim byla fleška, když neměli počítače. „To nebyla fleška jako flash disk. To byla prostě rychlá důležitá zpráva,“ směje se táta.

Říkám si, že bych mohl vyzkoušet i mámu a položím ji tutéž otázku. „Internet mi změnil život v tom, že tě od něj nemohu dostat,“ odpoví suše. Co všichni mají s tím internetem? „Co třeba mobil?“ snažím se odvést pozornost. Chytla se. Líčí, jak v době nedávno minulé, v roce 1996, nastoupila do práce a dostala svůj první mobil, asi tak desetinásobně větší, než jsou ty dnešní, avšak s displejem 4x1 centimetr. A to byl ještě velký pokrok, protože kolega měl ještě mobil ve velikosti kufříku. Když pak odjela dělat delegátku na Korfu, přišla jednoho dne její kamarádka a líčila: „Tak jsem dnes potkala chlapa, který měl mobil a strčil do něj kartu jako to telefonního automatu a normálně volal. Chápeš to?“ Nechápala. Za pár let už měla simkaret několik. Do řeči se opět vloží babička. „My na telefon čekali několik let a pak jsme dostali pouze podvojnou linku. Víš co to je.“ Samozřejmě nevím a dozvídám se, že když volal někdo jiný, nemohla volat ona. Když třeba paní z vedlejšího vchodu špatně zavěsila telefon, nedovolat se nikdo. Přiznám se, že v této chvíli jsem se cítil trochu rozpačitě, od té doby

uběhlo teprve 20 let a mně to připadá jako předpotopní zařízení z pravěku, vždyť v této době máme chytré mobily s fotoaparátem, herní konzole, drony nebo třeba i nově brýle virtuální reality, je vidět, že lidstvo učinilo za těch 20 let obrovský pokrok, zbývá si jen položit otázku – Co bude za dalších 20 let? Nedávno jsem četl článek, jak bude vypadat fotbal v roce 2050. Mluvilo se o tom, že hráči budou pod neustálým dohledem dronů a různých technologií, že lidé budou zápas sledovat přes brýle VR (virtuální realita) a že bude celkově úplně jiný pohled fanouška, také se tam mluvilo o projektu, kde budou roboti schopni porazit fotbalové mužstvo, které by bylo složeno z nejlepších hráčů. Je toto vůbec možné? Za mě přichází jasná odpověď – ano, vždyť když se podíváme, kam se lidstvo posunulo v posledních letech, tak to je fantastické, jak říká babička. Nedávno se ještě pralo všechno v ruce a telefony ani neexistovaly a dneska už máme drony, VR, nadupané počítače a v projektu už je letadlo, které bude mít vlastní bazén i park. Jak by vypadal můj život bez moderních technologií? Většina lidí si asi řekne – No tak bych asi nehrál na počítači, to bych asi přežil. To je sice pravda, ale moderní technologie jsou jak již zmiňovaná pračka, tak třeba auto nebo autobus, jen si to představme, ráno bychom vstali, sbalili bychom si naši plátěnou ručně vyrobenou tašku a šli bychom přinejmenším 5 kilometrů ve vydlabaných dřevácích do školy. Museli bychom zapomenout na interaktivní tabule, dataprojektory a počítače, jak je v dnešní době zvykem. Po zbytek dne bychom pomáhali našim rodičům se zemědělstvím. Po setmění bychom zapalovali louče, nebo možná už i petrolejky. Lidé by umírali, protože pomoc by přišla pozdě, nebo by nepřišla vůbec. Připadá vám tohle jako absurdní? Právě proto děkuji všem vědcům a vynálezčům, že máme život tak zjednodušený. A děkuji i za toto téma, protože máme možnost se nad tím zamyslet.

Epilog

Otevírám mail, ctrl C, ctrl V, enter. Je sobota odpoledne, termín uzávěrky stíhám. I když je zavřeno.